

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
Національного університету
охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика, професор

Наталія САВИЧУК

15 01 2026 року

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Кирильчук Ольги Олександрівни
«СТРАТИФІКАЦІЯ ЗМІН ГОРМОНАЛЬНОГО СТАНУ ТА
ЕКСТРАГЕНІТАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ВАГІТНИХ З
ЗАСТОСУВАННЯМ ДОПОМІЖНИХ РЕПРОДУКТИВНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРОФІЛАКТИКА ВИНИКНЕННЯ УСКЛАДНЕНЬ
ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ДОПОМІЖНИХ РЕПРОДУКТИВНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ»**

**що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі
знань 222 «Медицина», за спеціальністю 222 Медицина
(спеціалізація 14.01.01 «Акушерство і гінекологія»)**

Призначені наказом Національного університету охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика від «09» 01 2026 № 62 голова та рецензенти, а саме:

Голова – КАМІНСЬКИЙ Анатолій Вячеславович, д.м.н., професор, професор
кафедри репродуктології та клінічної ембріології НУОЗ України імені
П.Л.Шупика;

Рецензенти:

- РОМАНЕНКО Тамара Григорівна, д.мед.н., професор, професор кафедри
акушерства і гінекології НУОЗ України імені П.Л.Шупика.
- СЕРБЕНЮК Анастасія Валеріївна, д.мед.н., в.о. завідувача кафедри
репродуктології та клінічної ембріології НУОЗ України імені П.Л.Шупика.

розглянувши дисертацію Кирильчук Ольги Олександрівни на тему:
«Стратифікація змін гормонального стану та екстрагенітальних
захворювань у вагітних з застосуванням допоміжних репродуктивних
технологій та профілактика виникнення ускладнень при застосуванні
допоміжних репродуктивних технологій» (тему дисертації затверджено
рішенням Вченої ради Національного університету охорони здоров'я України

імені П. Л. Шупика 10.11.2023р., (протокол №8), наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові результати, ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації

Актуальність теми полягає в тому, що незважаючи на постійне зростання медикаментозного лікування безпліддя в результаті ДРТ, досі бракує опублікованих доказів щодо його безпеки у застосуванні. Порівняно з іншими методами ДРТ - ЕКЗ збільшує ризики виникнення ускладнень для матері, оскільки відбувається зміна нормального фізіологічного розвитку вагітності при ЕКЗ. Крім того, при лікуванні ДРТ використовують гормональні препарати, що також може негативно вплинути на результат вагітності, включаючи зв'язок з кістами яєчників, збільшенням яєчників і гіперфункцією яєчників, синдром гіперстимуляції.

Виявлення ранніх метаболічних та гормональних змін матері, застосування гормональної терапії як у жінок з екстрагенітальною патологією, так і без неї, в ранні терміни вагітності, зачатої за допомогою ЕКЗ, може діяти як предиктор майбутніх проблем матері та плода під час наступної вагітності. Майбутні дослідження також мають бути зосереджені на виявленні та профілактиці ризиків ускладнень вагітностей у жінок з екстрагенітальними захворюваннями, зачатих за допомогою ЕКЗ, у більших когортах, порівняно зі спонтанними вагітностями, у тому числі з багатоплідною вагітністю.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційне дослідження здобувачки поза аспірантурою Кирильчук Ольги Олександрівни на тему «Стратифікація змін гормонального стану та екстрагенітальних захворювань у вагітних з застосуванням допоміжних репродуктивних технологій та профілактика виникнення ускладнень при застосуванні допоміжних репродуктивних технологій», є науково-дослідною роботою кафедри репродуктивної і пренатальної медицини Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, 0123U103797 номер державної реєстрації, термін виконання 2023-2025 роки, а автор є її виконавцем.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Внесок авторки в одержанні наукових результатів полягає в узагальненні спеціальної літератури, визначенні основних завдань і дизайну досліджень. Впродовж 2023-2025 років автором особисто проведене опитування, клінічне і лабораторне обстеження пацієнток, у яких застосовувались допоміжні репродуктивні технології. Дисертантом самостійно проводились збір і підготовка матеріалу для досліджень, значна кількість яких виконана з безпосередньою участю автора роботи.

У дисертаційній роботі авторкою було приведено нове рішення актуальної задачі сучасної гінекології – підвищення кількості випадків настання вагітності у жінок з безпліддям, що пов'язане зі змінами гормонального стану, у тому числі і при екстрагенітальних захворюваннях, за рахунок:

- розробки алгоритму персоніфікованої підготовки та проведення індивідуальних програм ДРТ у жінок захворюваннями щитовидної залози, в тому числі з невдалими спробами ЕКЗ в анамнезі, на підставі виявлених гормональних порушень.
- визначення специфічних особливостей гормонального профілю залежно від виду екстрагенітальної патології та факту настання вагітності
- ідентифікації інформативних гормональних маркерів, які мають прогностичну цінність щодо ефективності ЕКЗ та ембріотрансферу
- обґрунтування необхідності морфологічної верифікації утворень щитоподібної та молочних залоз для стратифікації пацієнток за рівнем онкологічного ризику перед програмами ДРТ. Встановлено, що ігнорування потенційно небезпечних морфологічних змін може негативно впливати на перебіг вагітності та загальний прогноз.

На підставі отриманих результатів сформульовано критерії тимчасового відстрочення або недопущення пацієнток до програм ДРТ з метою підвищення їх безпеки та ефективності.

4. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації.

Здобувачка Кирильчук О.О. особисто провела дослідження. Дослідження проведені на клінічній базі КНП «Київський міський центр репродуктивної та перинатальної медицини» за період з 2023-2025 рр. Враховуючи сформульовані задачі дослідження, до нього було включено 162 пацієнтки, які звернулись з проблемою ненастання вагітності для вирішення питання про застосування допоміжних репродуктивних технологій (ДРТ), що забезпечило репрезентативність дослідження.

Достовірність отриманих аспіранткою Кирильчук О.О. результатів підтверджена достатнім обсягом спостережень та використанням надійних методів статистичної обробки даних. Статистична обробка результатів дослідження проведена з використанням стандартних методів варіаційної статистики. Достовірність відмінностей при порівнянні середніх значень визначали за допомогою t-критерію Стюдента. Значення досліджуваних середніх значень показників представлені у вигляді $M \pm m$, де M – середня арифметична величина, m – стандартна помилка. Різницю вважали значущою при $p < 0,05$.

5. Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

Обґрунтовано роль морфологічної верифікації утворень щитоподібної (було застосовано тонкоголкову аспіраційну пункційну біопсію) й молочних залоз (було застосовано трепан-біопсію), сформульовано критерії тимчасового відстрочення або недопущення пацієнток до ДРТ при виявленні потенційно небезпечних утворень, що дозволило стратифікувати пацієнток на групи низького, середнього та високого онкологічного ризику, які готуються до ЕКЗ.

Було запропоновано алгоритм скринінгу нутрієнтного статусу жінок перед ДРТ, що включає обов'язкове визначення рівнів вітаміну D, феритину, фолієвої кислоти та B12, з подальшою корекцією за необхідністю

Була створена прогностична шкала ризику ускладнень вагітності після ДРТ (0–5 балів — низький, 6–10 — середній, >10 — високий ризик) на основі результатів гормонального профілю, вітамінно-мікроелементних показників, показників мікробіому піхви, що може бути використана як частина інтегрованої

прогностичної моделі для клінічної практики. Такий розподіл дозволив здійснити стратифікований підхід до аналізу змін гормонального стану, визначити найбільш значущі фактори ризику ускладнень при ДРТ і розробити обґрунтовані профілактичні заходи.

Таким чином, поєднання інструментальних методів та патогістологічної верифікації дозволяло не тільки стратифікувати ризики ускладнень у жінок із ДРТ, але й визначати оптимальну тактику ведення вагітності та супутніх екстрагенітальних захворювань.

6. Практичне значення одержаних результатів дослідження.

Одержані в дисертаційній роботі результати мають вагоме практичне значення для клінічної гінекології, репродуктології та ендокринології, оскільки можуть бути безпосередньо впроваджені у практику закладів охорони здоров'я, що здійснюють лікування безпліддя із застосуванням допоміжних репродуктивних технологій.

Розроблений алгоритм персоніфікованої підготовки пацієнток до програм ДРТ з урахуванням гормональних порушень та екстрагенітальної патології, зокрема захворювань щитоподібної залози, дозволяє підвищити ефективність програм ЕКЗ та зменшити частоту невдалих репродуктивних спроб.

Запропоновані критерії стратифікації онкологічного ризику та шкала прогнозування ускладнень вагітності після ДРТ можуть бути використані як інструмент клінічного прийняття рішень при плануванні програм ЕКЗ та веденні вагітності у жінок з екстрагенітальною патологією.

Розроблений алгоритм скринінгу нутрієнтного статусу жінок перед застосуванням ДРТ сприяє своєчасній корекції дефіцитних станів, що дозволяє знизити ризик ускладнень вагітності та покращити репродуктивні результати.

Отримані результати можуть бути використані у практичній діяльності лікарів-репродуктологів, акушерів-гінекологів та ендокринологів, а також впроваджені у навчальний процес профільних кафедр при підготовці лікарів-інтернів, клінічних ординаторів та слухачів курсів післядипломної освіти.

7. Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою.

Здобувачка Кирильчук О.О. продемонструвала ґрунтовну обізнаність із сучасними вітчизняними та зарубіжними науковими дослідженнями, присвяченими проблемам лікування безпліддя, оптимізації програм допоміжних репродуктивних технологій, а також впливу гормональних порушень і екстрагенітальної патології на ефективність екстракорпорального запліднення та перебіг вагітності.

У процесі виконання дисертаційної роботи здійснено системний аналіз наукових публікацій останніх років, що стосуються ролі функціонального стану щитоподібної та молочних залоз у жінок репродуктивного віку, значення морфологічної верифікації утворень перед застосуванням ДРТ, а також прогностичної цінності гормональних, вітамінно-мікроелементних та інших біологічних маркерів репродуктивного прогнозу.

Здобувачкою критично проаналізовано існуючі підходи до оцінки онкологічних ризиків, скринінгу супутньої екстрагенітальної патології та підготовки пацієнток до програм ДРТ, що дозволило виявити дискусійні питання, наукові прогалини та обґрунтувати доцільність проведення власного дослідження.

Здобувачкою у процесі написання дисертації опрацьовано 160 джерела актуальних літературних праць інших вчених. Отримані результати власних досліджень співставлено з даними інших авторів, що дало можливість підтвердити, доповнити та в окремих аспектах розширити існуючі наукові уявлення щодо персоніфікованого підходу до лікування безпліддя та ведення вагітності після застосування допоміжних репродуктивних технологій.

Таким чином, рівень теоретичної підготовки та наукової обізнаності здобувачки відповідає сучасним вимогам до виконання дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня та свідчить про вміння орієнтуватися в актуальних напрямках розвитку репродуктивної медицини.

8. Повнога викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.

Основні результати дисертаційної роботи викладені у 4 публікаціях, зокрема статті в наукових фахових журналах, відповідно до «Переліку наукових фахових видань України», 2 статті, що індексуються Scopus або Web of Science, 2 статті – у наукових періодичних виданнях нашої держави.

Праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Кирильчук О.О. (2023). Структурні зміни та зміни гормонпродукуючої функції щитоподібної залози при перебігу вагітності в природньому циклі і при застосуванні допоміжних репродуктивних технологій. Український журнал «Здоров'я жінки» 2(165)/2023: 40-44.

DOI 10.15574/HW.2023.165.40.

<https://med-expert.com.ua/journals/wp-content/uploads/2023/08/09-1.pdf>

ISSN 2786-6009

Ключові слова: дисфункції щитоподібної залози, тиреоїдні гормони, вагітність, додаткові репродуктивні технології

2. Кирильчук О.О. Вплив рівня вітаміну D на показник запліднення та настання вагітності в результаті екстракорпорального запліднення: ретроспективний аналіз. УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛ «ЗДОРОВ'Я ЖІНКИ» 1(176)/2025 1(176): 49-53.

DOI: 10.15574/HW.2025.1(176).4953.

<https://med-expert.com.ua/journals/wp-content/uploads/2025/05/09-1.pdf>

Ключові слова: безпліддя, вагітність, вітамін D, репродуктивне здоров'я, методи допоміжних репродуктивних технологій, екстракорпоральне запліднення, репродуктивна функція.

3. Карлова О.О, Кирильчук О.О, Галішина Г.О. (2025). Комплексні склерозуючі ураження молочної залози: клінічні випадки, діагностичні аспекти. Український журнал Перинатологія і Педіатрія. 1(101)/2025: 143-151.

DOI: 10.15574/PP.2025.1(101).143151.

<http://ujpp.med-expert.com.ua/article/view/329283/318880>

Ключові слова: комплексні склерозуючі захворювання, ультразвукове дослідження, мамографія.

4. О.О. Карлова, А.О. Галішина, О.О. Кирильчук, О.В. Кузьмінська (2025). Особливості діагностики захворювань молочної залози та менеджмент спостереження пацієнток в Україні, що планують реалізацію репродуктивних планів в умовах війни. Український журнал Перинатологія і Педіатрія. 2025.2(102): 32-40.

DOI: 10.15574/PP.2025.2(102).3240.

<https://med-expert.com.ua/journals/wp-content/uploads/2025/09/07.pdf>

Ключові слова: молочна залоза, рак, жінки, стрес, мамографія, ультразвукове дослідження

9. Впровадження наукових досліджень у практику.

На підставі отриманих наукових даних у практичну діяльність медичного закладу впроваджено нові підходи до підготовки та проведення програм допоміжних репродуктивних технологій із урахуванням індивідуальних гормональних порушень, екстрагенітальної патології та онкологічних ризиків у жінок з безпліддям. Запропонована персоніфікована модель ведення пацієнток у програмах допоміжних репродуктивних технологій продемонструвала підвищення ефективності екстракорпорального запліднення та покращення репродуктивних результатів.

На основі результатів дослідження впроваджено комплексний алгоритм клініко-лабораторного та інструментального обстеження жінок перед застосуванням ДРТ, що включає оцінку гормонального профілю, нутрієнтного статусу, стану щитоподібної та молочних залоз із обов'язковою морфологічною верифікацією утворень за показаннями. Запропонований підхід продемонстрував свою ефективність як в умовах обмеженого доступу до медичної допомоги, так і в умовах підвищеного клінічного ризику, що дозволило забезпечити безпеку та доцільність проведення програм ДРТ.

Крім того, у практику впроваджено інформаційно-консультативну модель ведення пацієнток, спрямовану на підвищення прихильності до підготовчих етапів програм ДРТ, дотримання рекомендованих схем обстеження та лікування, а також своєчасну корекцію виявлених порушень. Застосування стандартизованих алгоритмів консультування та індивідуальних рекомендацій сприяло зменшенню кількості відстрочених циклів ДРТ і підвищенню частоти настання клінічної вагітності.

Таким чином, впровадження результатів дослідження у клінічну практику забезпечило оптимізацію підходів до лікування безпліддя, підвищення ефективності та безпеки програм допоміжних репродуктивних технологій, а також покращення прогнозу перебігу вагітності після ДРТ

10. Апробація результатів дослідження.

Основні положення дисертації оприлюднено під час виступу на практичному курсі-інтенсиві для лікарів, дотичних до здоров'я молочної залози: "Молочна залоза на межі спеціальностей" (20.05-21.05.2025) м.Київ, 29th European Congress of Obstetrics and Gynaecology (EBCOG). 5-7 June 2025, Frankfurt am Main, Germany. Основні положення дисертації було заслухано та обговорено на засіданнях кафедри акушерства, гінекології та репродуктології (тепер кафедра репродуктивної та пренатальної медицини) Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, м.Київ, що затверджують витяги з протоколів засідання кафедри № 6 від 05.06.2023р., №5 від 16.05.2024р., № 7 від 16.09.2025р.

11. Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості.

Здобувачкою поза аспірантурою Кирильчук О.О. повністю виконано індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми аспірантури НУОЗ України імені П. Л. Шупика МОЗ України, що повністю відповідає Національній рамці кваліфікацій та вимог Порядку підготовки

здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261.

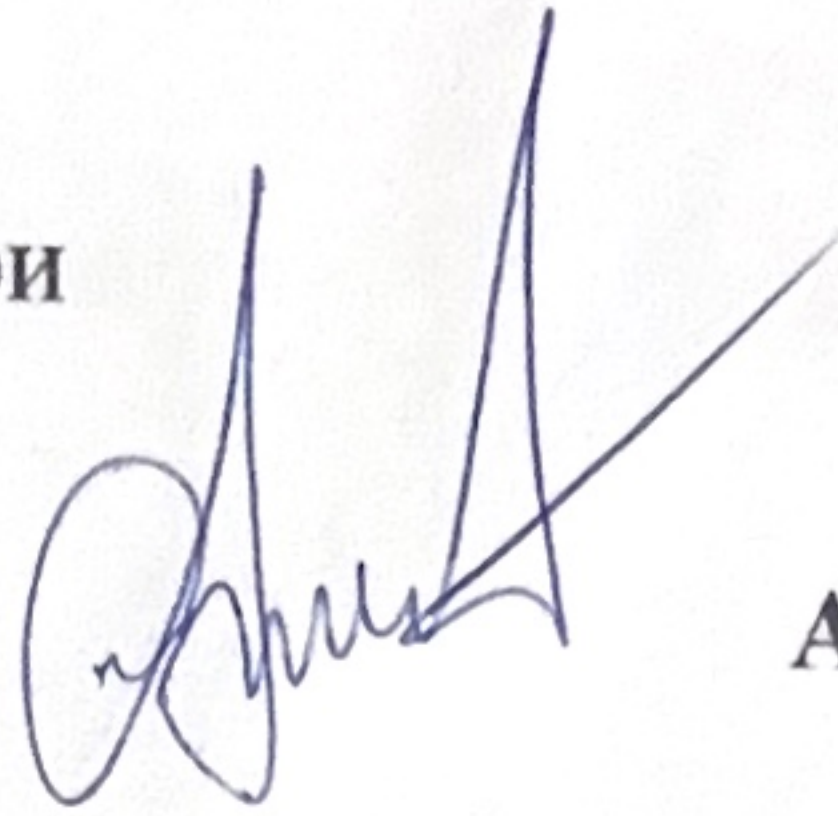
Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують Кирильчук О.О. як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувачка має глибокі фахові знання, педагогічний хист, здібний до наукових досліджень, вмів глибинно аналізувати, аналітично мислити та формувати висновки. Методично проводила наукові дослідження за темою дисертації, брала активну участь у проведенні науково - практичних конференцій в Україні та за кордоном. За період навчання у закладах вищої освіти та роботи у лікувальних установах зарекомендувала себе як сумлінний здобувач та науковиця, висококваліфікований та відповідальний лікар акушер-гінеколог та лікар ультразвукової діагностики. Кирильчук О.О. за період роботи в практичній медицині проявила себе як висококваліфікований лікар-акушер-гінеколог та лікар ультразвукової діагностики, яка володіє класичними і новітніми методиками надання медичної допомоги. Кирильчук О.О. є сформованим, кваліфікованим науковцем з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки, високою ерудицією та досвідом, що дозволяє вважати його фахівцем із спеціальності 14.01.01 Акушерство і гінекологія.

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», рекомендувати дисертацію Кирильчук Ольги

Олександрівни на тему: «Стратифікація змін гормонального стану та екстрагенітальних захворювань у вагітних з застосуванням допоміжних репродуктивних технологій та профілактика виникнення ускладнень при застосуванні допоміжних репродуктивних технологій» до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії із спеціальності 222 Медицина (спеціалізація 14.01.01 «Акушерство і гінекологія»).

Головуючий на засіданні
фахового семінару,
д.м.н., професор, професор кафедри
репродуктології та клінічної
ембріології НУОЗ України
імені П.Л.Шупика

Анатолій КАМІНСЬКИЙ

Рецензент,
д.мед.н., професор, професор кафедри
акушерства і гінекології
НУОЗ України імені П.Л.Шупика

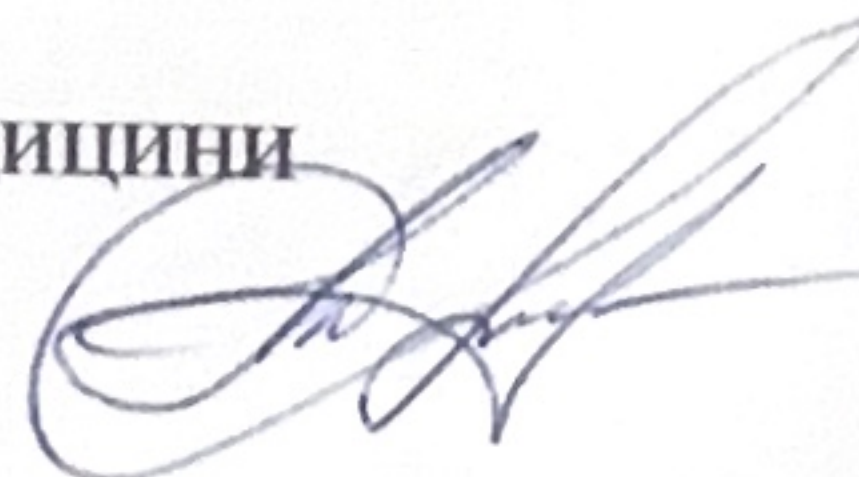
Тамара РОМАНЕНКО

Рецензент,
д.мед.н., в.о. завідувача кафедри
репродуктології та клінічної ембріології
НУОЗ України імені П.Л.Шупика

Анастасія СЕРБЕНЮК

Секретар фахового семінару,
к.мед.н., доцент, доцент кафедри
репродуктивної та пренатальної медицини
НУОЗ України імені П.Л.Шупика

Мирослава ШАЛЬКО